

(چاپ پنجم)

سایه

مجموعه اتود برای سنتور (جلد اول)

علی بهرامی فرد

بتهوون

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

نشر مانوش

www.manooshpub.com

info@manooshpub.com

@manoosh.pub

@manooshpub

سایه (جلد نخست)

مجموعه‌ی اتود برای سنتور

علی بهرامی‌فرد

ویراستار و ناظر فنی:	سروش صدر
طرح روی جلد:	علی مرادی
طرح صفحه‌ی عنوان:	ارغوان محبی
چاپ اول:	تابستان ۱۳۹۱
چاپ پنجم:	زمستان ۱۳۹۹
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی:	شرکت چاپ پیشرو
شناسه‌ی کتاب مانوش:	MP-MB-۰۰۱/۰۰۵
قیمت:	۷۰۰۰۰ تومان

مراکز پخش

شماره‌ی یک: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، کوی فاتحی داریان،

شماره‌ی دو: تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان،

کوچه محمودی، پلاک ۳، موسیقی عارف

www.arefmusic.com

۰۲۱-۲۳۹۷۶۴۳۰

ساختمان ناشران، کتاب آبان

www.abanbook.com

۰۲۱-۶۶۹۷۱۴۹۳-۹۵

دفت‌ر نشر و فروشگاه مرکزی (شعبه‌ی یک): کرمان، بلوار جمهوری،

مجمع برج اول، طبقه دوم، شماره ۳۹

تلفن: ۰۲۴-۲۲۶۵۸۲۴۴

شعبه‌ی دو: کرمان، خیابان هزار و یک شب، کوچه شماره‌ی ۳،

خانه‌ی هنر

۰۹۳۶۲۲۲۸۴۲۲

© کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

شابم : ۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۵۷۶-۰۰-۷ ISMN : 979-0-9014576-0-7

پیش‌گفتار چاپ چهارم

باعث مسرت است که مجموعه‌ی «سایه» از زمان نخستین انتشار با استقبال گسترده‌ی نوازندگان سنتور مواجه شده و در جهت کمک به پیشرفت تکنیک سنتورنوازان جوان، سهمی هرچند اندک داشته‌است.

به پیشنهاد هنرجویان و همکاران عزیزم برای چاپ چهارم چند ویرایش لحاظ گردیده است؛ از جمله تغییر در تقدم و تأخر تعدادی از اتوهای سایه شماره‌ی ۱ تا ۵، تا بدین ترتیب رابطه‌ی محتوای آموزشی و تکنیکال آن‌ها بیشتر ملموس باشد. همچنین اصلاحاتی در سرعت، نوانس و مضراب‌گذاری برخی از قطعات صورت گرفته‌است. از همراهی دوستان عزیز آقایان سروش صدر برای ویرایش فنی و حامد انوشه مدیر نشر مانوش سپاس ویژه دارم.

علی بهرامی فرد

دی‌ماه ۱۳۹۷

مقدمه

مجموعه‌ی «سایه» که جلد اول آن در قالب کتاب پیش‌رو انتشار یافته‌است، شامل اتوهای برای نوازندگان ساز سنتور می‌باشد. اجرای قطعات این کتاب با توجه به ماهیت قطعات، طبعاً مختص هنرجویانی است که دوره متوسطه این ساز را گذرانده باشند. هدف از نگارش قطعات این کتاب، همانطور که از عنوان اتود بر می‌آید، کمک به رفع برخی مشکلات و تقویت برخی قابلیت‌ها در نوازندگی سنتور است. از جمله:

افزایش و تساوی قابلیت‌های هر دو دست در اجرای خطوط کنترپوانتیک
استفاده از بسترهای متنوع‌تر متریک و ریتمیک
توجه به نوانس‌های پویا و ایستا در طول قطعه
تمرین توانایی‌های نامتعارف
اجرای بافت‌های صوتی مختلف
تسلط در اجرای جفت مضراب‌ها، آرپژها، پاساژها و فیگورهای مضرابی قرینه و غیرقرینه

هرچند قطعات حاضر به منظور رشد توان تکنیکی نوازندگان سنتور تألیف شده‌است، اما برای سهولت در به‌خاطر سپردن و نیز کاربردی‌تر شدن قطعات، تلاش شده‌است همگی آن‌ها ماهیت ملودیک داشته باشند و از الگوهای فرمال برای بسط قطعات استفاده شود. در برخی موارد نیز (مانند قطعات لیلی و دختر بویراحمدی) مایه‌ی اصلی قطعه، از یک ملودی محلی تضمین شده‌است.

در برخی از قطعات هدف تمرکز بر یک نکته خاص تکنیکی می‌باشد؛ مانند دختر بویراحمدی و لیلی که بر اساس تمرکز بر بافت‌های هوموفونیک و پلی‌فونیک نوشته شده‌اند. در برخی دیگر از قطعات، ترکیبی از این موارد مدنظر بوده‌است؛ مثلاً کنترل همزمان دینامیک و اجرای فیگورهای متنوع ریتمیک... لذا تقدم و تأخر خاصی برای قطعات در نظر گرفته نشده‌است و این امر بستگی به صلاحدید هنرجو یا مدرس دارد.

نوازندگان عزیز لازم است حداکثر دقت خود را در اجرای مضراب‌گذاری نوشته شده در نت مبذول نمایند چرا که گاهی به‌عمد برای یک فیگور، مضراب‌گذاری نامتعارف‌تری نسبت به شکل مرسوم در نظر گرفته شده تا نوازنده با مسیر متفاوتی از حرکت ملودی آشنا شود.

به‌منظور رفع شبهه نوازندگان در اجرای ریز کشش‌های مختلف، برای نگارش ریز از علامت تریمولو (T) استفاده شده است؛ گرچه قطعات کتاب حاضر تأکید کمتری بر ریزهای طولانی و با تمپوی پایین دارد. این مهم در جلد‌های بعدی مجموعه‌ی «سایه» در کنار اتودهایی برای سنتور ۱۱ و ۱۲ خرک ارائه شده‌است.

قطعات اتودیک در سازهای مختلف زمانی تأثیر مثبت بر روند نوازندگی هنرجو خواهند داشت که تمرین با سرعت‌های کندتر از تمپوی درج شده در قطعه شروع شود و به تدریج و طی تکرارهای متناوب، به تمپوی اصلی (یا حتی بیشتر از آن) برسد. هرچند در این اتودها، کیفیت و وضوح، اهمیت و اولویت بیشتری نسبت به تمرین در سرعت‌های بالاتر دارد، ولی توان نوازنده در کنترل عنصر تمپورال مترونومیک بودن قطعات از جمله اولویت‌های مورد نظر است.

در قطعه لیلی که کوک نت «می» خرک اول و هشتم یکسان است، هر کجا خرک هشتم مورد نظر بوده از عدد ۸ استفاده شده و در غیر این صورت تمام نت‌های «می» بر روی خرک اول اجرا می‌شوند.

در اتود سایه شماره ۲ همه نت‌های «می» روی خرک هشتم اجرا می‌شوند. در قطعات پایکویان و سایه شماره ۱ که کوک نت «می» خرک اول و هشتم مشابه است، هر جا اجرای «می» خرک اول مورد نظر بوده از عدد ۱ استفاده شده و طبیعتاً در غیر این صورت تمام نت‌های «می» بر روی خرک هشتم اجرا می‌شوند.

اتودهای این مجموعه لزوماً بر اساس بستر ردیف دستگاهی موسیقی سنتی تصنیف نشده‌اند و در کنار قطعاتی که با شباهت به فرم‌های مرسوم‌تر مانند چهارمضرب و ضربی بر مبنای گوشه‌های موسیقی ایرانی تصنیف گردیده، برخی اتودها نیز در بسترهای مُدال غیر ردیفی در نظر گرفته شده‌اند.

در پایان لازم می‌دانم از راهنمایی‌های دوست عزیز و هنرمند گرامی آقای بهمن بهرام سپاس‌گزاری نمایم که همچون کتاب پیشین من (فراق؛ دونوازی سنتور در بیات‌اصفهان و چهارگاه) تجربیات ارزشمند خود در نگارش کتب آموزشی متعدد برای سنتور را در اختیار اینجانب قرار دادند و ویرایش کتاب را پذیرفتند.

کوک سنتور برای اجرای قطعات

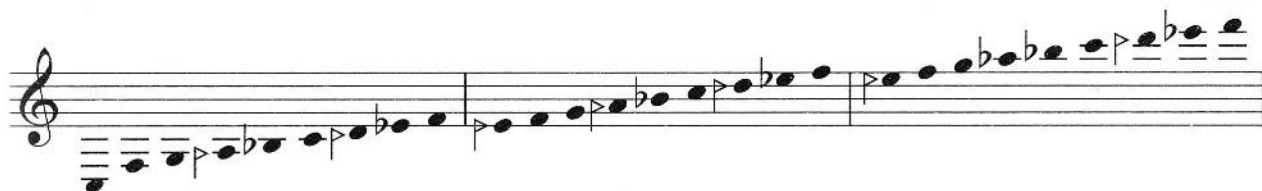
دختر بویراحمدی، سایه ۱، سایه ۲

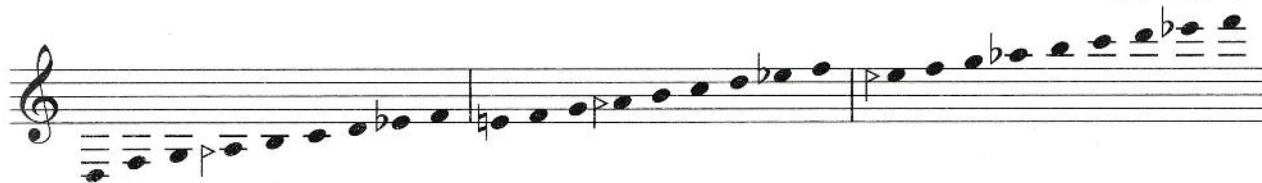
سایه ۳، سایه ۴، سایه ۵

ترنج، سرمست

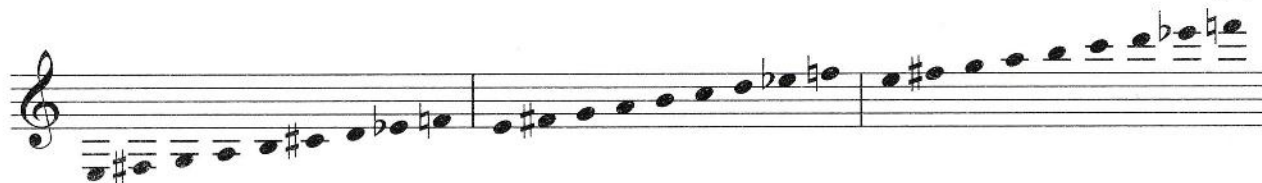
بی قرار، ضربی بیداد

لیلی، پایکوبان

لرتمی

هنگام

پایکوبان

4

6

10

12

15

17

19

59

61

63

65

68

72

* Shadow

Etudes For The Santour * 1st Volume

* Ali Bahrami Fard

سایه * مجموعه اتود برای سنتور (جلد اول)

مجموعه سایه که جلد اول آن در قالب کتاب پیش رو انتشار یافته است، شامل اتودهایی برای نوازندگان ساز سنتور می باشد. هدف از نگارش این قطعات - همانطور که طبیعتا از عنوان اتود بر می آید- تمریناتی است جهت کمک به رفع برخی مشکلات و تقویت برخی قابلیت ها در نوازندگی سنتور. از جمله:

- * افزایش و تساوی قابلیت های هر دو دست در اجرای خطوط کنتریبوانتیک
  - * استفاده از بسترهای متنوع تر متریک و ریتمیک
  - * توجه به نوانس های پویا و ایستا در طول قطعه
  - * تمرین برخی تونالیته های نامتعارف
  - * اجرای بافت های صوتی مختلف
  - * تقویت تسلط در اجرای جفت مضاربهها، آرپژها، پاساژها، فیگورهای مضاربی
- قرینه و غیر قرینه و ...

9 790901 457607
ISMN 979-0-9014576-0-7

بتهوون
مرکز موسیقی بتهوون شیراز

